

Ислам

- Ислам сенімінің негізі – бір Аллаһ Тағалаға ғана құлшылық ету және бір Аллаһтан ғана көмек сұрау.
- Ислам - монотеистік таухид діні.
- «Ислам» араб тілінде «берілу, мойынсұну, бейбітшілік» деген мағыналарды білдіреді. Ислам дініне сенген, бой ұсынып көңіл бөлгендерді мұсылман деп атайды.
- Ислам әлемінің ғалымдары Ислам діні тек бір қауымға, бір ұлтқа ғана тән жаңа дін деп санамайды. Ислам бүкіл адамзатқа берілген ең соңғы, кемел, білім мен бейбітшілік және татулық діні. Адам Атадан Мұхаммед Пайғамбарымызға дейінгі пайғамбарлар уағызыдаған діндер – ислам діні болатын.

Пайғамбар өмірбаяны

- Аллаһ елшісі әз-Мұхаммед 570 жылы сәуір айының 20 жұлдызында Мекке қаласында дүниеге келген. Аллаһ елшісінің әкесі – Абдулла, анасы Әмина болатын. Меккеліктерде сәбілерін сұт аналарына беріп бақтыру салты болатын. Хазірет Пайғамбар сұт аны Халиманың қолында бес жасына дейін тұрып, анының жанына оралады. Дүниеге көзін ашпай әкесінен айырылған әз-Мұхаммед 6 жасынан анадан да жетім қалған соң, атасы Әбділмұталіптің тәрбиесінде болды. Хазірет Мұхаммед 8 жасында кіші атасы Абуталіптің қолына келді. Мұхаммед Құрайыш тайпасынан болатын. Әз-Мұхаммед 25 жасында Құрайыш тайпасындағы мәртебелі, бай әйел Хадишаға үйленеді.

- Хазірет Мұхаммедке пайғамбарлық 40 жасында келген деген пікірлер діни деректерде жазылған. Күллі меккеліктердің құрметімен сүйіспеншілігіне бөленген әз-Мұхаммедті Мұхаммед әмин деп атайдын.
- Аллаh елшісі жайында Тәурат пен Інжілде айтылған. Мұхаммед Пайғамбар бір қауымға ғана емес, бүкіл адамзатқа жіберілген ақырзаман Пайғамбary. Мұхаммед Пайғамбар Аллаһтың сөзі Құран-Кәрімді адамзатқа түсіндіріп насихаттады.

- 610 жылды қасиетті рамазан айының Қадір түнінде Құран-Кәрімнің алғашқы аяттары Жәбреіл періште арқылы уахи етіліп, Мұхаммедке пайғамбарлық жолы ашылды. Бұл – ислам өркениеті мен мәдениетінің бастауы ретінде адамзат тарихының ең маңызды белесі болатын.
- 622 жылды мұсылмандар Меккеден Ясрибке («Мәдінәт үн-Нәби - Пайғамбар қаласы») көшіп барады. Мәдина қаласының Ауыс және Хазраж рулары ансарлар (көмекшілер) мұхажирлерді (көшіп келушілер) құшақ жайып қарсы алды. Хижра – мұсылман күнтізбесінің басталуы, әлемнің мұсылман елдерінде осы Хижра күнтізбесі қолданылады.
- Әз-Мұхаммед 632 жылды 63 жасында қайтыс болды. Пайғамбарлардың мөрі Аллаһ елшісінің өсиеттерін, сөздерін, сахабалар ,табиғиндер болашақ ұрпақтарға жеткізді.

Ислам діні бес негізгі тұғырдан тұрады:

- 1. Аллаhtың барлығына, бірлігіне, хазірет Мұхаммед (с.а.у) Аллаhtың құлы және елшісі болғандығына көнілмен сеніп, тілімен мыналарды айту керек: «Аллаhtан басқа тәңір жоқ, Мұхаммед оның елшісі». Араб тілінде «Ла илаха иллаллаh Мұхаммадур Расуллалаh»
- 2. Діннің дінгегі - намаз. Күніне 5 уақыт намаз оқу;
- 3. Рамазан айында бір ай ораза ұстau;
- 4. Белгілі байлық мөлшеріне ие болған мұсылманның байлығының бір бөлігін жылына бір рет Аллаh Тағаланың ризалығы үшін зекетін беру;
- 5. Денсаулығы жақсы және жетерлік мал-мұлкі болса, қажылық ғибадатын орындау

Намаз

- Намаз – мұсылман болған ер кісі мен әйелге парыз.
- **Намаздың түрлері:** парыз, уәжіп, нәпіл.
- Парыз намаздар – «айн парыз» (жалқы парыз), және ’авкифая парыз» (жалпы парыз) болып екіге бөлінеді. Айн парыз намаз – балиғатқа толған барлық мұсылмандарға парыз, әрқайсысы жеке іске асыруға міндетті. Айн парызыңа бес уақыт намаз және жұма намазы жатады. Кифая намазы – бір мұсылман қайтыс болғанда, жақындары мен таныстары, жалпы мұсылмандардың оқитын жаназа намазы.
- Уәжіп намаз – мұсылмандың іс-әрекетіне байланысы жоқ және тікелей байланысы бар уәжіп деп екіге бөлінеді. Алғашқы топтағы уәжіп намаздарға – құптан намазынан кейін оқылатын үш рәкат үтір намазы мен Рамазан және Құрбан айтта оқылатын айт намаздары жатады. Екінші топқа нәзір (атау) намазы, қателік сәждесі және басталып, аяқталмай бұзылған намаздардың қазасы жатады. Нәзір намазы – адамның өзіне міндет болмаған намазды атау арқылы уәжіп еткен намазы.
- Нәпіл намаздар – парыз намаздардың алдында және сонында оқылатын сұннет намаздар.

Ораза

- Оразаның сөздік мағынасы – бір нәрседен алыстау, шарифи мағынасы – ораза ұстauғa күші жеткен адамның ниет етіп, таңның атуынан күннің батуына дейінгі уақытта оразаны бұзатын нәрселерден сактануы.
- Ораза белгілі бір уақытта ішіп-жеуден және құмарлық сезімдерден сактану. Мұсылмандар рамазан айында ораза ұстайды.

- **Оразаның түрлері:** парыз, уәжіп, нәпіл.
- Парыз ораза – рамазан айының оразасы және қазаға қалған ораза, кәффәрәті, яғни рамазан оразасын әдейі бұзудың жазасы үшін ұсталатын ораза.
- Уәжіп ораза – белгілі бір уақытта ораза ұстauға ниеттенгеннен кейін тағайындалған ораза. Белгілі бір уақыты белгіленбей кез келген бір күні, не болмаса бір айда ұстаймын деген ораза тағайындалмаған уәжіп ораза.
- Нәпіл ораза – күн ара ауыз бекіту, әр айдың он үшінші, он төртінші, он бесінші күні ораза ұстau. Әр аптаның дүйсенбі, бейсенбі күндері ораза ұстau, шәууэл айында алты күн ораза ұстau, Арафа күнінде ораза ұстau, Ашура күні ораза ұстau. Сонымен қатар, Зилқаңда, Зилхижжа, Мухаррам және Рәжап айларының бейсенбі, жұма, сенбі күндері ораза ұстau және Шағбан айында ораза ұстau.

Зекет

- Зекет – араб тілінде «көбею, өсу, тазалық» деген мағыналарды білдіреді. Зекеттің парыз болу шарты: балиғатқа толған, ақыл-есі дұрыс, қарызы жоқ, нисап көлеміне жететін немесе одан да көп байлыққа ие мұсылман жылына бір рет Аллаһтың ризалығы үшін Құранда белгіленген адамдарға иелендіруі.
- Зекет – Жаратушының бұйырған әмірлерінің бірі. Бұл әмірді орындаған адам Аллаһтың ризашылығын алады. Зекет бай мен кедейдің арасындағы байланысты жақсартады. Адамдар арасында ізгі қарым-қатынастар орнайды

Қажылық

- Қажылық – «құрмет тұтылған, қасиетті жерді зиярат ету» мағынасын білдіреді. Қажылық айлары деп аталатын арнайы уақытта Мекке қаласының жанындағы Арафат тауында ниетімен тұру. Кейін Қағбаны тауап ету және қажылықтың амалдарын орындау.
- Қажылық ғибадатының шарттары: мұсылман болу, балиғат жасқа толу, ақыл-есі дұрыс болу, бостандығы болуы, негізгі мұқтажы және үйіне қайтқанға дейін жанұясына жеткілікті қаржысының болуы, мұсылман мемлекеті емес жердегі мұсылман кісі қажылықтың парыз екенін білу.

Қасиетті Қағба

Иман шарттары:

- Аллаh Тағалаға сену
- Аллаһтың періштелеріне сену
- Аллаһтың кітаптарына сену
- Аллаһтың бүкіл пайғамбарларына сену
- Ахирет күніне сену
- Тағдырдағы жақсылық пен жамандық Аллаһтың жазуымен болатынына, өлгенен соң тірілудің хақ екеніне сену

Исламда перштегерге сену иман шарты болып табылады. Исламдағы төрт үлкен перште:

- Жәбірейіл (ә.с.) – Аллаһтың кітаптарын Пайғамбарларға жеткізумен, уахи ісімен айналысады.
- Микәйіл (ә.с.) – табиғат құбылыстарына: жауын-шашын, жел, өсімдіктер әлемінің өсіп-өнуіне жауапты.
- Исрафил (ә.с.) – қиямет күнінің тууы және адамзаттың қияметте қайта тірілуіне қызмет атқаратын перште.
- Әзірейіл (ә.с.) – ажал сағаты жеткендердің рухын алатын перште.

- Исламның қасиетті кітабы – Құран-Кәрім. Құран-Кәрім әз-Мұхаммедке (с.а.у) Хира тауының үңгірінде Жәбіреіл періште арқылы аян етілген. Құран-Кәрімнің аяттары жиырма үш жылда Пайғамбарымызға жіберілген. Құран-Кәрім 114 сүреден тұрады. Сүрелер аяттардан тұрады. Құран-Кәрімді зерттеуші-ғалымдар аяттар саны 6204-6236 арасында деп есептейді.

Қасиетті кітап Құран

MUSLIM.KZ

Мазhab – көрнекті дін мұжтәһидтерінің діни және шариғи үкімдері мен мәселелерінің жинағы.

4 негізгі мазхаб:

- Абу Ханифа Нұғман ибн Сабит (699-767) Ханафи мазhabы
- Абу Абдуллаh Малик ибн Анас ибн Малик ибн Абу Амир әл Исфахани (715-785) Малики мазhabы
- Абу Абдуллаh Мұхаммед ибн Идрис ибн әл-Аббас ибн Усман ибн Шафии (767-821) Шафиғи мазhabы
- Абу Абдуллаh Ахмад ибн Мұхаммед ибн Ханбал (781-855) Ханбали мазhabы